

Sygn. akt II Cz 1191/12

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2012 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anatol Gul

Sędziowie: SO Aleksandra Żurawska

SO Piotr Rajczakowski

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2012 r. w Świdnicy

na posiedzeniu niejawnym zażalenia wierzyciela A.

D. na pkt IV postanowienia Sądu Rejonowego w Świdnicy z

dnia 24 października 2012 r., sygn. akt I Co 4190/12,

w sprawie ze skargi dłużnika Oddziału Terenowego Stowarzyszenia

(...) z siedzibą w Ś. na czynności

Komornika przy Sądzie Rejonowym w Świdnicy Idy Piecuch w sprawie

egzekucyjnej Km 1299/12

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym orzeczeniem z dnia 24 października 2012 r. (pkt IV) Sąd Rejonowy zmienił postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym

w Świdnicy Idy Piecuch z dnia 3 października 2012 r. w pkt. 2, w zakresie ustalenia wysokości opłaty stosunkowej i obniżył ją do kwoty 502,40 zł, a tym samym łączne koszty postępowania egzekucyjnego obniżył do kwoty 570,20 zł i obciążył nimi wierzyciela A. D.. Sąd wskazał, że na zarządzenie Sądu Komornik ustalił koszty postępowania egzekucyjnego w wysokości 600,20 zł,

w tym: koszty doręczenia korespondencji w kwocie 67,80 zł i opłatę stosunkową

w kwocie 532,40 zł, stosownie do art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r.

o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1376 ze zm.).

W myśl tego przepisu w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych, w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość wynagrodzenia miesięcznego. Ponieważ Sąd uznał za niecelowe wszczęcie postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1299/12 i uchylił postanowienie Komornika z dnia 16 maja 2012r. o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym, to opłatę stosunkową należną Komornikowi należało liczyć od wartości świadczenia, które nie zostało wyegzekwowane w toku przedmiotowego postępowania, tj. kwoty 10.047,96 zł

(w tym 6100 – należność główna, 2.667,96 zł – zaległe odsetki według stanu na dzień złożenia wniosku wierzyciela o umorzeniu postępowania, 63 zł – koszty procesu, 1217 zł – koszty zastępstwa procesowego) x 5% = 502,40 zł, dlatego

Sąd obniżył opłatę stosunkową należną Komornikowi do tej kwoty i ustalił łączne koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 570,20 zł. Wobec stwierdzonego braku celowości postępowania egzekucyjnego, Sąd obciążył tymi kosztami wierzyciela, mając na uwadze przepis art. 770 kpc i art. 49 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

W zażaleniu na powyższe postanowienie wierzyciel, wnosząc o jego zmianę przez zmianę postanowienia Komornika z dnia 3 października 2012 r. w pkt. 2, polegającą na zniesieniu opłaty stosunkowej w całości oraz nieobciążaniu go kosztami doręczenia korespondencji, podniósł, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak jest podstawy prawnej, która pozwala naliczyć komornikowi opłatę stosunkową, a tym samym brak jest podstaw do obciążenia nią wierzyciela. Podobnie brak jest podstawy prawnej do obciążenia wierzyciela kosztami doręczenia korespondencji. Zdaniem skarżącego, Sąd Rejonowy dokonał niewłaściwej wykładni przepisu art. 49 ust. 4 w zw. z ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1376 ze zm.), dochodząc w konsekwencji do nieuprawnionego wniosku, że w niniejszej sprawie wierzyciela obciąża opłata stosunkowa w kwocie 502,40 zł, tj. w wysokości 5% od egzekwowanego świadczenia. Zgodnie z treścią w/w art. 49 ust. 2 w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych, w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednocześnie zgodnie z art. 49 ust. 4 w razie niecelowego wszczęcia egzekucji opłatę, o której mowa w ust. 2 ponosi wierzyciel.

Z cytowanych przepisów wynika, że opłata stosunkowa jest należna zgodnie z ust. 2, tj. w chwili umarzenia postępowania, jeżeli istnieje należność do wyegzekwowania (pierwszy warunek), a egzekucja została wszczęta niecelowo (drugi warunek), wówczas obciąża ona wierzyciela, a nie dłużnika. Przesłanki te muszą wystąpić jednak łącznie, zatem żeby opłata stosunkowa mogła być naliczona i by obciążyć nią wierzyciela, musi w chwili składania wniosku o umorzenie istnieć niezaspokojona wierzytelność - tylko wówczas ust. 2 daje podstawę do naliczenia opłaty w wysokości 5%. Takiej kwoty, która pozostałaby do wyegzekwowania w chwili złożenia przez wierzyciela wniosku o umorzenie postępowania KM 1299/12 i od której należna byłaby opłata 5%, w przedmiotowej sprawie nie było. Dłużnik bowiem zapłacił całą należną na rzecz wierzyciela kwotę jeszcze przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego. Wierzyciel zaś niezwłocznie, gdy zorientował się, że należność wpłynęła, wniósł o umorzenie egzekucji. Wierzyciel wszczął więc wprawdzie egzekucję niecelowo, ale nie było już w chwili jej wszczynania (i umarzenia) jakiegokolwiek kwoty, która pozostawała do wyegzekwowania od dłużnika. Błędna jest więc wykładnia wskazanych przepisów zastosowana przez Sąd, która pozostaje w oczywistej sprzeczności z literalnym brzmieniem przepisów. Opłata stosunkowa nie jest należna komornikowi w przedmiotowej sprawie, gdyż wskazane przepisy nie przewidują, aby można było ją naliczyć od kwoty, która przed wszczęciem egzekucji została już zapłacona; przepis stanowi jedynie o należnej od wierzyciela opłacie 5% od kwoty, która pozostała do wyegzekwowania w chwili złożenia wniosku o umorzenie niecelowo wszczętej egzekucji i tylko wówczas przepisy te dają podstawę do obciążenia wierzyciela opłatą stosunkową. Jeśli chodzi natomiast o obciążenie wierzyciela kwotą 67,80 zł, to wprawdzie samo ustalenie tej kwoty znajduje podstawę prawną w art. 39 ust. 2 pkt 8 ustawy, lecz brak jest podstawy prawnej pozwalającej na obciążenie wskazaną kwotą wierzyciela. Art. 49 ust. 4 ustawy przywoływany przez Sąd stanowi jedynie o opłacie stosunkowej określonej na podstawie ust. 1 lub 2 i nie może być podstawą prawną do przerwania na wierzyciela kosztów doręczenia korespondencji.

Sąd Okręgowy zważył. Zażalenie podlegało oddaleniu. Zgodnie z art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011, Nr 231, poz. 1376 ze zm.), w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych, w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Użyty w treści art. 49 ust. 2 tej ustawy zwrot "wartość świadczenia pozostałego do wyegzekwowania", od której to wartości komornik winien pobrać 5-procentową opłatę stosunkową, oznacza wartość świadczenia objętego wnioskiem wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego i takie też rozumienie powołanego przepisu znalazło odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i w piśmiennictwie prawniczym (zob. uchwałę, z uzasadnieniem, Sądu Najwyższego z 29 października 2009 r., III CZP 82/09, OSNC 2010, nr 5, poz. 67 oraz Jarosław Świeczkowski Komentarz do art.49

ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, Wyd. Lex.). Nie ma przy tym znaczenia przyczyna, z powodu której wierzyciel zażądał umorzenia postępowania egzekucyjnego. Zgodnie z art. 804 kpc organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym oraz rozstrzygania czy osoby oznaczone w tytule wykonawczym jako wierzyciel i dłużnik zachowują nadal ten status po wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Nieuzasadniony jest zatem wniosek, że świadczenie spełnione przez dłużnika poza postępowaniem egzekucyjnym nie wchodzi w zakres świadczenia pozostałego do wyegzekwowania w rozumieniu powołanego art. 49 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy. Jakkolwiek bowiem w chwili złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji egzekwowana należność nie istniała (została już przez dłużnika w całości zapłacona), jednakże składając ten wniosek, wierzyciel spowodował powstanie kosztów egzekucyjnych, zatem, zgodnie z art. 49 ust. 4 cytowanej ustawy powinien ponieść konsekwencje swojego niecelowego działania. Opłata, o której mowa w tym przepisie obciąża wierzyciela w każdym przypadku, gdy dochodzi do umorzenia przez komornika postępowania egzekucyjnego, którego wszczęcie okazało się niecelowe. Przepis ten nawiązuje do art. 770 kpc, zgodnie z którym niecelowość egzekucji występuje wówczas, gdy dłużnik nie dał powodu do wszczęcia przeciwko niemu egzekucji ze względu na dobrowolną realizację obowiązku świadczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym (por. F. Zedler, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, t. 2, Toruń 1995, s. 49). Z taką sytuacją mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie. Odmienne zatem zapatrywanie skarżącego wierzyciela, przedstawione w wywodach zażalenia, stanowiło jedynie jego subiektywną ocenę, nie znajdującą żadnych jurydycznie usprawiedliwionych podstaw. Nieuzasadnione jest również stanowisko wierzyciela co do braku podstaw, do obciążenia go poniesionymi przez Komornika kosztami doręczenia korespondencji. Jakkolwiek bowiem w powołanym wyżej art. 49 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji mowa jedynie o opłacie stosunkowej, jednakże skoro koszty takie powstały, zaś wobec niecelowości wszczęcia egzekucji obciążenie nimi dłużnika nie było zasadne, to również tymi kosztami należało obciążyć wierzyciela.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, stosownie do treści art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzekł jak w sentencji postanowienia.